

Miljevc

BOŽIĆ 1977.

SADRŽAJ

	Strana
Riječ našeg o. Biskupa	1
Zašto se pojavio ovaj župski list?	2
Božić (Vladimir Nazor)	3
Radost Božića	4
Rad danas	
Vjerska pouka	5
Blagoslov kuća	6
Naši sprovodi	6
»Ruši se Ime Isusovo«	7
»Propada sveti Pavao«	8
Pogled u prošlost	
Kratki pogled u povijest Miljevaca (Pro-mar)	9
Popis župnika na Miljevcima od osnutka župe	11
Svijetli likovi	
Fra Petar Bačić (Ante Čipčić)	13
Mladi	
Mladi Miljevcani u svome samostanu (Miljevka M.)	14
Ohuja (Mate)	16
Mi sada	
Ljetopis župe u 1977. godini	17
Proslava Gospe od Milosti (S. Č.)	18
Zahvalnost i dobrodošlica (V. Lovrić)	19
Miljevcani u berbi kukuruza	19
Dječja akcija (Manda Kulušić)	19
Svećenici i redovnici iz naše župe	19
Časne sestre s Miljevaca (s. Z. Gverić)	20
Krštenja u 1977. godini	20
Vjenčani u 1977. god.	21
U godini 1978. slave svoj »srebrni pir«	22
U godini 1978. slave svoj »zlatni pir«	22
Umrli u 1977. godini	22
Malo za razonodu	
Školske paralele, Školska večer i dr.	23
Prilozi za list »Miljevci«	24

MILJEVCI — župski list župe Miljevci, 59320 DRNIŠ, p. p. 61 — Uredio i odgovara: fra Vinko Marinko Prlić, župnik, Miljevci. Izdavač: Župski ured, Miljevci, 59320 DRNIŠ, p. p. 61. List izlazi povremeno, dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara.

Naslovna stranica: akad. sl. Mladen Veža, Zagreb

Nadležnim republičkim rješenjem list »Miljevci« oslobođen je plaćanja osnovnog poreza na promet.

Devizni račun naših crkva: 34610-620-37-7271 IKP SPLIT, filijala Drniš, Marinko Prlić, Miljevci, 59320 Drniš pp 61.

MILJEVCI

ŽUPSKI LIST ŽUPE MILJEVCI

GOD. I.

BOŽIĆ, 1977.

BR. 1

Riječ našeg O. Biskupa

Dragi Miljevčani

Prvi broj tek pokrenutog župskog lista župe Miljevci vrijedan je svake pohvale i koristan je za sve Miljevčane, one u župi, kao i one koji su se iselili, ali su zato dušom i srcem povezani sa svojim rodnim mjestom, crkvom svoga krštenja, rodnom kućom, svakim puteljkom i svakim kamenom. List je posebno dragocjen za one koji se nalaze u inozemstvu, jer ih je velika daljina rastavila od rodne župe, a možda je nada u povratak mala...

Rodno mjesto i crkva krštenja na neki su način sastavni dio čovjeka, jer je tu i tjelesno i duhovno započeo živjeti. Stoga će i ovaj list biti kao jedan od mostova koji će vas spajati s rodnom grudom, na kojoj i danas žive Miljevčani, opaljeni žarkim suncem, brižani jakom burom, lijevajući kaplje znoja na škrtu zemlju...

Kao biskup šibenske biskupije koji gaji posebnu ljubav prema Miljevcima preporučujem vam da i dalje mislite na svoje rodno mjesto i župu, crkve, kuće i grobove svojih mrtvih, za koje duboko kršćanski vjerujemo da sada žive u blaženoj vječnosti. Ne zaboravite ni duhovne ni materijalne potrebe svoga mjesta, posebno mjesnih crkava, groblja i kapelica.

Budite vjernici po uzornom kršćanskom življenju i svjedočite svoju vjeru i ponosite se njome, pa živjeli bilo gdje na svijetu. Budite ponosni i na svoju Hrvatsku domovinu i sve ono što je dobro i lijepo!

Svima vama, blizu i daleko, želim sretan i radostan Božić, blagdan Kristova rođenja, i sretnu Novu 1978. godinu!

Pozdravljam vas riječima sv. Pavla koje je uputio Galaćanima: »Milost Gospodina našega Isusa Krista s duhom vašim. Amen!«

Vaš biskup i brat u Kristu
Mgr. Josip Arnerić,
biskup šibenski

Zašto se pojavio ovaj župski list?

Svi vjernici župe Miljevci sačinjavaju jednu duhovnu, kršćansku obitelj kao i vjernici drugih naših župa. No, kao što članovi pojedinih naših obitelji zbog rada, škole, bolesti i drugih razloga često žive odvojeno, svjedoci smo da i nama u našoj župi moderni način života sve više odnosi vremena i nameće nove obaveze, pa smo sve manje zajedno i mi se sve manje osjećamo jedno.

Eto pravoga razloga da je pokrenut župski list »Miljevci«. Moramo se osjećati kao jedna Božja obitelj i u tome treba da nam pomogne ovaj list.

Znati za raspored bogoslužja, vjeronauka i uopće život župske zajednice imaju pravo svi župljani. Međutim, mnogi ne dolaze na zajedničko bogoslužje (sv. misu), a mnogi i ne mogu. Uz novine, radio i TV (društvene informacije), uz »Glas koncila« i drugi vjerski tisak (vjerske informacije) potreban nam je i naš list za obavijesti koje trebaju nama i koji se tiču samo nas, koje u tim sredstvima priopćivanja ne možemo naći.

Osim toga treba zapisati i što je bilo. Narod kaže: »Nismo ovdje od jučer!« A puno toga imamo što sami o sebi ne znamo. Na stranicama našeg lista naći će se ponešto iz naše povijesti.

U našoj župi su rođeni mnogi vrijedni ljudi i žene. Ostavili su neizbrisiv trag u našoj župi i našem narodu. Svaki broj donijet će kratki životopis jednoga uzornog člana naše župske zajednice.

Ima puno Miljevcana koji ne žive u rodnom kraju. Od Drniša i Šibenika do Zagreba i do Splita i Dubrovnika i po cijeloj Domovini raspršiše se naši župljani. Ima ih i u stranim zemljama. I na drugim kontinentima. I na njih moramo misliti. S njima ćemo preko ovoga lista biti barem nešto više povezani nego dosada bez njega.

Ima dosta ljudi, naših znanaca i prijatelja, koji nisu Miljevcani a kojima će biti drago doznati kako živi naša župska zajednica. Nek ovaj list pomogne da barem malo više o nama saznaju, da dobiju koju informaciju i o Miljevcima.

To su, eto, uglavnom razlozi koji su utjecali da se pokrene ovaj list. Moglo bi ih se i još nabrojiti...

Ako naša župska zajednica i svi Miljevcani prihvate ovaj list i nađu u njemu ono što ih zanima, osvježava, informira i kršćanski usmjeruje, onda je kristalno jasno da nam je ovaj list potreban i da je dobro došao. Onda će on izlaziti i živjeti. A ako se pokaže da nam je nepotreban, suvišan, ili možda i štetan, onda se neće održati na životu.

Nadamo se da će i župa Miljevci, kao cjelina, i pojedini vjernici od ovog lista imati duhovne koristi. Ako se to ostvari, onda se isplatilo pokrenuti župski list »Miljevci«.

o. fra Vinko Prlić,
župnik

Božić

Koliko puta ti se za me rodio,
O malo dijete Isuse!
... Al zvijezda k tebi mene nije vodila.
I ja sam tebe tražio
Po vrtovima, štono sam ih sadio
Uz svoje rijeke proljetne,
U zlatnom dvoru, štono sam ga gradio
Na vrhu gore jesenje.
A kada vidjeh da se rađaš samo
Sred tamne mrzle ponoći
U spiljama i stajama,
I ja sam za te takav konak spremio
Na mome polju zimskome.
Al u noć onu najdužu
Po mojoj stazi šetali su vihori.
Po mojoj njeni valjali se smetovi.
I vukovi su sjedili
Na pragu moje pećine.

Koliko puta ti se za me rodio,
O malo dijete Isuse!
... Al nisam znao, da, sin sunčev, silaziš
U tamnu jezgru zemljinu
Da u njoj rasteš, da je griješ, oživiš,
Dok jednog dana iz svih pora njezinih
Ne izbiješ u liku prvih pupaka
Na lozi, prvih listića
Na smokvi, prvih mirisa
Nad svježom vodom proljetnom,
I prvih slatkih kucaja
Mog srca, i svih nemira,
Što nosim ih u žilama
U rosne dane aprilske.
... Ja nisam dosad znao
Da Isus, malo dijete,
Sveđ rađao se i sveđ će se rađati
Sred moje noći najduže
U t'jesnoj crnoj izbici,
Što na dnu duše nosim je i zatvaram
Pred mjesečevim tracima;
Pred žamorima ljudskim,
Pa stoji, tiha, šutljiva,
U biću mom najtajnijem.

VLADIMIR NAZOR

Radost Božića

Božić nas okuplja sa svih strana svijeta, a posebno iz Njemačke, oko naših obitelji na ovome proplanku između dviju rijeka. Tako će biti i ove godine. Okupit ćemo se da proslavimo Božje rođenje. Isus Krist postaje djetetom da nas učini velikima. Rađa se kao dijete da mi budemo kao djeca, jer takvima je kraljevstvo nebesko obećano.

Svim Miljevcanima u Domovini i inozemstvu, posebno onima koji davno ostaviše našu smreku i miris rijeke Krke, želim mnogo Božjega blagoslova od Novorođenoga za ove dane.

Onima koji su u ovim selima želim mnogo Božjeg mira da bi mogli veselo provesti Božić sa svojom obitelji.

A prijateljima, znancima, susjedima, svim ljudima dobre volje jednako nazivljem

Sretan i
veseo
Božić

i blago-
slovljenu
Novu 1978.
godinu

Župnik

Rad danas

Vjerska pouka

»Moje se pričestilo! Moje se krizmalo! Nema više što učiti na vjeronauku!« Tako se čuje često od našeg svijeta koji za sebe zna reći da je vjernik.

Svakome je malo pouke. Posebno se to odnosi na vjersku pouku, a ponajviše na one koji pohađaju školu. Zato se treba držati vjeronauk za sve učenike svih uzrasta. Prije je vjeronauk bio u školama pa nije bilo problema. Bio je predmet kao svaki drugi predmet. Danas je sasvim drugačije. Vjeronauk je na dobrovoljnoj bazi. Ostaje na savjesti roditelja i učenika.

U našoj župskoj zajednici nastojimo držati vjeronauk koliko je moguće. Za osmogodišnju školu je dva sata tjedno, a za srednjoškolce jednom tjedno.

Donosimo raspored vjeronauka, pa oni do kojih nije došao raspored neka znaju kako i gdje se drži vjeronauk za koji razred.

Raspored vjeronauka za šk. godinu 1977./78.

Osnovna škola Drinovci (crkva Imena Isusova):

I. i II. r. ponedjeljkom i četvrtkom poslije šk. nastave,

III. i IV. r. ponedjeljkom i četvrtkom poslije šk. nastave,

Va i Vb utrokom i petkom poslije šk. nastave.

VIa i VIb ponedjeljkom i četvrtkom poslije šk. nastave.

VIIa i VIIb utorkom i petkom poslije šk. nastave.

VIIIa i VIII b ponedjeljkom i četvrtkom poslije šk. nastave.

Napomena: Dan i sat vjeronauka se može mijenjati kako odgovara polasku autobusa od škole u Drinovcima. Isto tako, ako je drugim danom manje sati (jer se šk. raspored mijenja), može se drugi dan koristiti. Svakako, svaki je učenik dužan dva puta tjedno biti na vjeronaučnoj pouci.

Učenici svih sedam sela (Bogetići, Brištani, Drinovci, Kaočine, Karalić, Ključ i Širitovci) od V.—VIII. r. imaju vjeronauk kod Imena Isusova.

Širitovci (Sv. Petar i Pavao):

I. i II. r. utorkom i petkom u 14,30 s,

III. i IV. r. utrokom i petkom u 15,15 s,

Raspored vrijedi za učenike osnovne škole iz Širitovaca i Brištana, te one iz Kaočina koji su nešto bliže.

Bogetići i Kaočine koji ne mogu dolaziti kod crkava imat će vjeronauk po posebnom dogovoru.

Srednjoškolci:

Imaju vjeronauk u Drnišu kod crkve sv. Ante svake subote:

I. grupa u 10,15 s,

II. grupa u 13,15 s.

Pjevanje i priprema za nedjeljnu sv. misu svake subote u 15 s. kod žup-
ske kuće u Drinovcima.

Mole se svi učenici da sa svoje strane doprinesu sve moguće za vjerski
napredak Miljevaca.

Župnik:
Fra Vinko Prlić

Blagoslov kuća

Redovito o Božiću i Novoj godini obavlja se blagoslov kuća. To je službeni
posjet župnika svojim vjernicima. Tako će biti i ove godine u našoj župi. Vjerujem
da će dobro doći nekoliko misli o blagoslovu kuća i u našem listu koji će se naći
u svakoj kući.

Lijepo je da upoznamo jedni druge. Mnogi naši vjernici žive van Miljevaca pa
samo dođu za božićne blagdane. Stoga je blagoslov kuća lijepa prilika da se su-
sretnu sa svojim župnikom, upoznaju se, izmijene svoje misli.

U našoj župi, koliko sam mogao vidjeti iz Kronike, vjernici dobro primaju
svojega župnika. Vjerujem da će tako biti i unaprijed.

Na blagoslovu kuće potrebno je da se nađe na okupu cijela obitelj i lijepo je
da svi zajednički molimo. Dobro je tada progovoriti o nedjeljnoj misi, sakramen-
tima, pohađanju vjeronauka. Za župnika i vjernike blagoslov kuće bi trebao biti
prvorazredni doživljaj: dan susreta, razgovora, iznošenja svojih poteškoća, nasto-
janje da se riješe...

Vjernicima je potreban svećenik. On im je na raspolaganju kroz cijelu godinu.
Svećenik poučava djecu, posjećuje bolesnike, priprema zaručnike za vjenčanje, rodi-
telje za krštenje njihova djeteta, prati mrtve, pomaže sirotinju... Svećenik radi,
ali njegov rad nema radno vrijeme. Kuća mu je svakom otvorena.

Međutim, ako netko ne dolazi u crkvu, ne šalje djecu na vjeronauk, ne poko-
pava kršćanski svoje mrtve, nije aktivan član župske zajednice taj zapravo nema
veze sa svećenikom — njemu svećenik ne treba.

U tom susretu progovoriti ćemo i o popravcima naših crkava. Zajednički ćemo
pregledati *Prozivnih vjeronauka*. Upozoriti i obećati bolje posjećivanje vjeronauka
i nedjeljne mise.

Detaljni raspored će se objaviti naknadno i svaka će obitelj na vrijeme raspo-
red imati u svojoj kući.

Na stolu neka svećenika dočeka pripremljen križ, svijeća i blagoslovljena voda.

Oslobodite svećenika nepotrebnog čašćenja i nemojte se uvrijediti, ako svećenik
odbije. On cijeli dan posjećuje kuće, pa morate razumjeti...

Naši sprovodi

Svi smo dužni doprinijeti što je moguće više da se što ljepše i kršćanskije
obavljaju sprovodi u našoj župi. Stoga treba da vjernici, kad netko umre u mje-
stu, najprije obavijeste župnika, a tek onda sakristana od kojega se zatraži križ
i najavi zvonjenje.

Kod župnika se treba dogovoriti za sat sprovoda. Ne mogu stranke same odre-
diti sat sprovoda bez župnika. Stranka ne može znati da li u taj sat ima neki
drugi sprovod, ili neko drugo zaduženje. Treba dogovor.

Kod sprovoda valja da sudjeluje cijelo selo. Nije lijepo da samo manji broj
vjernika sudjeluje kod sprovoda. Svaki sprovod je s misom. Potrebno je da učeni-
ci starijih razreda budu župniku na raspolaganje kod sv. mise za čitanje i molitvu

1978

1699

vjernika. Već se to malo uhodalo, pa je svima to drago. Sprovodi misu više samo naši, nego na sprovode dolazi mnogo stranog svijeta, pa neka je sprovod i ogledalo našeg mjesta.

Ovo je prilika da se progovori i o nepotrebnim vijencima na našim sprovodima. Zar nije to žalosno da na nekim sprovodima bude i do 50 vijenaca. Zar ne bi bilo ljepše, kad bi vjernici mjesto vijenca davali doprinos za popravak svoje crkve, ili za neku drugu karitativnu akciju. To bi se pročitalo na koncu sprovodne mise. Ti su vijenci često smetnja, nište se grobnice. Zar ne bi mogli stavljati i nositi u sprovodu posebne kartone koje možete dobiti u župskom uredu i na njima oznaka doprinosa za potrebne akcije. Učinimo nešto lijepo. Preporučujem da u sprovodu bude najviše jedan vijenac — obiteljski — koji se nosi iza križa i djevojčica ili dječak sa cvijećem ispred svećenika. To će biti poučno za druge, primjerno za nas same, a i sama obitelj će biti oslobođena od žurbe, putovanja i nepotrebnih troškova po Drnišu i Šibeniku.

»Ruši se Ime Isusovo«

Svaki Miljevcjanin usko je vezan uz crkvu Imena Isusova. Ime Isusovo znači mnogo za naše vjernike. Prema tome blagdanu su usmjerene sve proslave u obiteljima. I autobusi voze prema Imenu Isusovu, u školu se ide kod Imena Isusova. Sve je s tim povezano.

Crkva Imena Isusova je sagrađena 1699. za župnika o. fra Jure Bogića i o. fra Stipana Rodnića. Grom ju je razorio 1850. Uz crkvu je sagrađen lijepi zvonik s tri zvona. Na zvoniku je ploča s natpisom: »ZVONIK OVI SA TRI ZVONA MUKOM TRUDOM I NASTOJANJEM ŽUPNIKA OTCA ANDRIJE MARIĆA TROŠKOM PUKA SAMOGA GODINE 1878. SAGRAĐEN NA ČAST ISUSU I DIVICI MARIJI.«

Ova nama draga Crkva sada je u lošem stanju. Za kiše i nevremena nemoguće je držati u njoj službu Božju. Krov je dotrajavao, zidovi vlaže, otvori sasvim loši, kor nedovršen, zvono napuklo, gromobran oštećen, dosta inven-

tara neupotrebljivo. Ukratko: ruši se crkva Imena Isusova!

Možda bi bilo lijepo *HVALA* za sve što smo u ovoj crkvi dobili, kad bismo u ovoj godini (100 godina zvonika) nastojali obnoviti najnužnije na njoj: promijeniti krov, postaviti novu električnu instalaciju, ožbukati kor, postaviti nove otvore, urediti gromobran i zvono, postaviti oluke oko crkve, popraviti kipove (Gospin, sv. Ante i Križ). Sve to traži investicije. Kako i čime?

1998

1912

Dragi Miljevcani! Kada bi svaka kuća doprinijela za popravak svoje crkve mjesečno 10.000 st. din. za godinu dana, moglo bi se ići na uređenje najnužnijeg u crkvi. Jesmo li zato da se crkva uredi, ili da se ruši

Pozivljem sve župljane koji su u župi, širom Domovine, ili svijeta da nastoje od svojega grla otkinuti mjesečno ulaznicu za utakmicu. Drago bi mi bilo kad bih mogao najaviti popravak crkve.

»Propada sveti Pavao«

Naša dva najveća »brijega« na Miljevcima — dva zvonika: jedan uz Ime Isusovo, a drugi uz crkvu sv. Pavla.

Crkva sv. Pavla je sagrađena 1912. za župnika fra Stanka Đirlića.

Danas je apside u lošem stanju. Zidovi apside su ispucali, otvori loši, struje u crkvi nema, a svaka kuća u selu ima. Na krov crkve je potrebno staviti oluke za odvod vode. Piramida zvonika je u ruševnom stanju. Potrebna je obnova s unutarnje i vanjske strane. Na mnogobrojne turiste kojih je svake godine sve više na putu prema Visovcu ostavlja loš dojam. Inače, crkva i zvonik su lijepo sagrađeni. Majstor i graditelj crkve je znao iskoristiti kamen i mjesto.

Gornja sela bi se trebala zainteresirati za popravak crkve. Crkva je hladna, a u njoj se drži vjeronauk za djecu od I.—IV. r.

Zar smo mi spali danas na to da prosimo? Ta to nisu činili ni naši stari kad su je gradili, a bili su siromašniji od nas.

Pozivljem Miljevcane u inozemstvu, kao i one koji se nastaniše po gradovima naše Domovine da i oni doprinesu svoj obol za popravak crkve.

Na sastanku svih domaćina i velikog broja vjernika 21. kolovoza t. g. smo se dogovorili da se sve to može popraviti kad bi svaka obitelj gornjih sela doprinijela mjesečno samo 5.000 st. din. u roku od dvije godine.

Samo složno svi možemo nešto učiniti. Pojedinci ne mogu snositi sve troškove, a redovito biva da oni koji najmanje doprinose najviše govorkaju, kritiziraju i planiraju.

Župnik

Pogled u prošlost

Kratki pogled u povijest Miljevaca (Otkud ime Miljevci)

Na poput mora nepreglednoj visoravni što se od Petrova Polja i Moseća pruža u nedogled prema Bukovici, Ravnim Kotarima i moru smjestili su se naši Miljevci sa svojih sedam sela. S istočne strane se poput vječnog stražara nadvila nad njih sura Promina sa svojom 1148 m visokom Čavlimovkom. Sa sjevera i zapada oplakuju ih tihe vode Krke, a s juga čudljive Čikole. Kada čovjek pogleda s Promine taj kraj u njegovoj čudesnoj i divljoj ljepoti nikad dovršene igre sivog kamena, žilave, »smrčke« i zemlje »crljenice«, te kada sluša nikad dovršenu pjesmu bure i juga, cvrčka i slavuja pomislio bi: tu je stan tek vuku i hajduku! Samo onaj tko je ovdje rođen može više voljeti ljepotu ovoga siromaštva od »misirskog« bogatstva.

Mnogo ćete puta uzalud tražiti njihovo ime na zemljovidu. Nećete ga naći ni u popisu pošta, niti u bilo kojem turističkom vodiču. Zapisano je jedino u poreznim knjigama i u popisima vojnih obveznika još tamo od zemana »blagopokojne« Mletačke Republike i jedva dotučene »svitle carevine«. Ništa bolje nije ni na znanstvenom području. O Miljevcima, koliko sam mogao doznati, još nije nigdje ništa objavljeno što bi moglo imati vrijednost jednog ozbiljnog znanstvenog rada. Ni ovi reci ne mogu pretendirati na nešto takvo.

Zbog svoga zemljopisnog položaja i do sada još uvijek neistraženih ostataka prošlosti ovaj kraj sigurno krije u sebi odgovore na poneka od pitanja iz naše nacionalne povijesti, arheologije, etnologije i naše lingvistike. Nikakvo čudo da je s Miljevcima tako, jer ista sudbina bije i još mnoga naša starinom posvećena mjesta. Osim toga, znanstveno-istraživački rad i kultura uopće bili su oduvijek biljka koja se na ovoj našoj vjetrometini teško primala i još čudnije razvijala, zahvaljujući ponajviše svoj opstanak jedino ljubavi neimara za našu nacionalnu baštinu.

A ipak, čovjek je od pamtlivijeka živio na ovim prostranstvima i ostavio budućim pokoljenjima svjedočanstva o sebi. Prvi stanovnici na širem području istočne obale Jadrana, o kojima povijest može sigurno nešto reći, bila su ilirska plemena. Zapadno od Krke Liburni, istočno Delmati, nešto sjevernije od njih Dindari. U široj okolici Miljevaca od toga najstarijeg stanovništva ne ostade gotovo ništa drugo osim nekoliko pohrvaćenih zemljopisnih naziva kao što su: Dalmacija, Krka, Promina, Dinara itd. Sačuvalo se također i nekoliko još neistraženih nekropola s grobnim gomilama za koje se pretpo-

stavlja da bi mogle biti ilirske. Pod tim gomilama obično se kriju ostaci primitivne keramike, te tu i tamo poneka ljudska kost. Obično samo kosti podlaktice, kao što je to slučaj na nekropoli nedaleko od Rupa.

Poneki rimski grob, nekoliko ih je (također još neistraženih) u blizini Visovca, svjedoči o nekadašnjoj rimskoj dominaciji na tom području.

Tijekom VI. st. uslijed velikih seoba gotovo svih etničkih skupina u Aziji i Evropi hrvatska se plemena spuštaju prema moru i osvajaju istočno jadransku obalu, osim nekoliko utvrđenijih romanskih mjesta koja su bila kasnije asimilirana. Stoga se može smatrati da je nekako najkasnije u VII. st. i miljevačka visoravan bila naseljena hrvatskim življem.

Kada su se na Visovcu negdje u XIII. st. nastanili pustinjači augustinskog reda, njihov samostan poprima sve značajniju ulogu. Godine 1445. augustince su zamijenili franjevoi, a visovački samostan postaje vjersko, kulturno i nacionalno središte ne samo Miljevaca nego i šire okolice pružajući sve do naših dana jedinstven primjer suživljenosti franjevac a s pukom.

Nekako iz toga razdoblja potječu i ruševine dviju utvrda: Ključice — grad hrvatske velikaške porodice Nelipića (XIV. st) i Kamičak — rodno mjesto kardinala Jurja Utišinovića (1481.—1551) i hrvatskog bana Marka Mišljenovića (1506.—1508). Neki od naših povjesničara skloni su tvrdnji da je tu rođen i posljednji hrvatski kralj Petar Svačić. Ključice su još kako tako sačuvane, a od Kamička nije ostao gotovo ni kamen na kamenu. Posljednje (a možda i jedine) stvari koje su spašene s Kamička su dvije prilično obrađene kamene kugle promjera cca 0,35 m. Njih su 1965. sasvim slučajno pronašli visovački daci. Danas stoje kao ukras pred visovačkom »gustinom«.

U vrijeme turskih prodora Miljevce je zadesila sudbina mnogih naših mjesta. Sva sela su bila uništena, a narod pobjegao na područje tadašnje Mletačke Republike oko Rogoznice i Primoštena pa sve tamo do Tijesnog i Pirovca. Narodna predaja o tim događajima već je davno zamrla. Jedino je fra Petar Bačić (1847.—1931) u visovačkoj samostanskoj kronici zapisao da su Miljevci u vrijeme turske dominacije bili feudalni posjed turskih begova imenom Miljević ili Miljevac. Otud i ime Miljevcima. Te se begove također spominje u okolini Knina i Vrlike.

Nakon izгона Turaka u posljednoj četvrtini XVII. st. jedan se dio starosjedilaca bio povratio na opuštena ognjišta. Njima su se pridružili i doseljenici koji pod vodstvom franjevac a prebjegoše iz tada još turske Bosne i Hercegovine na šire područje trogirskoga i šibenskog zaleđa. Tako je već 1699. bila na Miljevcima podignuta nova crkva posvećena Imenu Isusovom. (Ovdje bi se moglo upozoriti da je u vrijeme sukoba s Turcima »Ime Isusovo« bilo bojni poklik.) Sama župa bila je vjerojatno ustanovljena nešto ranije, ali arhivski materijali o tome ne daju sigurnih podataka. Kroz čitavo vrijeme njezina postojanja župnici su bili isključivo franjevci. U početku su to bili članovi Franjevačke Provincije Bosne Srebrne, a od kada je 1735. odvajanjem od Bosne Srebrne utemeljena nova Franjevačka Provincija Presvetog Otkupitelja pa sve do danas župnici su njezini članovi.

U tvrđavi Ključ

To bi bio kratak i površan pogled u još uvijek veoma zamagljenu povijest naših Miljevac. Povijest njihove budućnosti svi mi već sada pišemo. Da li će ona biti imalo svjetlija?!

Pro-mar

Popis župnika na Miljevcima od osnutka župe

1. Fra Jure Bogić iz Divojevića	1692.—1700.
2. Fra Stipan Radnić iz Drniša	1701.—1707.
3. Fra Filip Trogranić iz Fojnice	1707.—1709.
4. Fra Mate Vukasović iz Drniša	1709.—1711.
5. Fra Filip Kmetović iz Imotskog	1712.—1713.
6. Fra Mijo Miškin iz Prvića	1722.—1728.
7. Fra Jure Šišaković iz Dubravica	1733.
8. Fra Mate Vukasović iz Drniša	1744.
9. Fra Petar Petrović iz Vrljike	1752.—1754.
10. Fra Ante Jurić (st.) iz Rupa	1754.—1757.
11. Fra Petar Petrović iz Vrljike	1757.—1759.
12. Fra Mijo Validžić iz Promine	1759.—1768.
13. Fra Petar Petrović iz Vrljike	1768.—1770.

14. Fra Vice Džepina iz Promine	1770.—1784.
15. Fra Andrija Copić iz Pokrovnika	1784.—1787.
16. Fra Mijo Junaković iz Šibenika	1787.—1789.
17. Fra Josip Babić iz Dobre Vode (Pristeg)	1789.—1790.
18. Fra Luka Režić iz Maovica	1790.—1795.
19. Fra Lovro Lovrić iz Miljevaca	1795.—1798.
20. Fra Paškal Paić (st.) iz Bičina	1798.—1805.
21. Fra Luka Puljić iz Miljevaca	1805.—1810.
22. Fra Frano Mišić iz Prgometa	1810.—1811.
23. Fra Luka Puljić iz Miljevaca	1811.—1813.
24. Fra Ante Džepinić iz Promine	1813.—1817.
25. Fra Mate Junaković iz Šibenika	1817.—1832.
26. Fra Frano Matić-Čupić iz Trbounja	1832.—1844.
27. Fra Mate Labor iz Goriša	1844.—1849.
28. Fra Ante Paić iz Ljubostinja (Unešić)	1849.—1864.
29. Fra Ante Mazalin iz Bogetića	1854.—1864.
30. Fra Ivan Gverčić (st.) iz Vrlike	1864.—1865.
31. Fra Mate Milinar iz Promine	1865.—1866.
32. Fra Ante Jelavić iz Otoka	1866.—1868.
33. Fra Mate Kulušić iz Ključa	1868.—1871.
34. Fra Andrija Marić iz Kninskog polja	1871.—1880.
35. Fra Frano Belamarić iz Šibenika	1880.
36. Fra Andrija Vukičević iz Radonića	1880.—1881.
37. Fra Stipan Kvešić iz Livna	1881.—1883.
38. Fra Mate Zorica iz Rupa	1883.—1884.
39. Fra Danijel Marin iz Knina	1884.—1890.
40. Fra Mijo Bronić iz Promine	1890.—1900.
41. Fra Stipan Bosančić iz Dugopolja	1900.—1903.
42. Fra Andrija Vukičević iz Radonića	1903.—1906.
43. Fra Kažimir Tomasović iz Kučića kod Omiša	1906.—1908.
44. Fra Stanko Gjinčić iz Radošića (Zagora)	1908.—1921.
45. Fra Ivan Bronić iz Promine	1921.—1926.
46. Fra Luidž Jurenović iz Promine	1926.—1940.
47. Fra Ivan Tomasović iz Kučića kod Omiša	1940.—1948.
48. Fra Ivan Marković iz Radošića kod Sinja	1948.—1957.
49. Fra Stanko Mandac iz Brnaza	1957.—1967.
50. Fra Ljubo Ivančević iz Donjeg Muća	1967.
51. Fra Branimir Vrdoljak iz Otoka	1967.—1968.
52. Fra Stanko Bačić iz Lisičića kod Benkovca	1968.—1970.
53. Fra Milan Lapić iz Čitluka kod Sinja	1970.—1974.
54. Fra Leo Delaš iz Zelova	1974.—1977.
55. Fra Vinko Prlić iz Sovića kod Gruda (Hercegovina)	1977.—

Napomena: Za neke godine se nije moglo doći do podataka tko je bio župnik.

Neki se župnici ponavljaju u popisu dva ili tri puta. To znači da su više puta bili župnici u našoj župi.

Svijetli likovi

Fra Petar Bačić (1847.-1931.)

Svako mjesto ima svoju povijest prema kojoj se ocjenjuje mentalitet i odlike njegova čovjeka. Naša »Miljevačka republika« sa svojih »sedam kapetanija«, kako se izrazio Stjepan Radić, svojom divnom smrekom, osunčanim kamenjem, malim ogradama zemlje sačuvane među debelim zidovima spada među naselja u kojima ima tako uzornih i svijetlih likova.

To su ljudi koji nam mogu poslužiti kao primjeri svetosti, poštenja, inteligencije, vjere i borbe za »krst časn i slobodu zlatnu«. Slabić je lako biti, ali čovjek čvrstog karaktera niče tek u prilikama koje često puta nisu tako pogodne.

Fra Petar Bačić je jedan od najistaknutijih svećenika-franjevaca naše Provincije, a posebno naših Miljevac. Rodio se u Brištanima 1. listopada 1847. Prvo školovanje završio je na Visovcu, gimnaziju u Sinju, a filozofiju i teologiju u Šibeniku i Makarskoj. Za svećenika je zaređen 12. ožujka 1871. g. u Splitu.

Glavninu svojega života proveo je kao odgojitelj i profesor franjevačkih gimnazijalaca u Sinju. Znao je učenike zaljubiti i oduševiti za svoje predmete, te u njihovim srcima raspaliti ljubav prema Crkvi, Franjevačkom redu i hrvatskoj domovini. Volio je djecu i mladež, a za uzvrat oni njega na isti način. Rado se družio s djecom i mladeži, pa je kod njih imao neobično velike simpatije. Posebnu je brigu posvećivao lošijima u nauku i bolesnima. Slabiće je poučavao, bolesne posjećivao, siromašne je pomagao.

Odgajao je primjerom. Uzorno je vršio svoje dužnosti i uvijek bio točan.

Fra Petar je bio odgojitelj građana i seljaka s kojima je dolazio u dodir. Svojom jednostavnošću sve je osvajao. Građanima je imponirao svojim znanjem i vedrinom. Mnogi su od njega tražili savjete u obiteljskim krizama. Strpljivo je slušao jadikovke susjednih seljaka.

U Sinju je preko trideset godina vodio franjevački Treći red koji je imao neobično veliki broj članova. Za njih je izdao i posebnu knjižicu »**RUKOVET SERAFINSKOG CVIČA**«, prvu te vrste na hrvatskom jeziku.

Odgajao je i kao pisac. Objavio je veliki broj članaka. U njima je upozoravao na vjerske i moralne nastranosti svoga vremena. Posebno mjesto zauzimlje njegov molitvenik »**PRAVILO KRŠĆANSKOG ŽIVOTA**« koji je doživio tri izdanja.

Proživio je teško životno razdoblje iz kojeg se izvukao pobjednik, i ostavši na visini, posvjedočio da su svi ljudi pozvani na velike stvari, bez obzira jesu li rođeni na kraljevskom dvoru, ili ih je odljuljala bodljikavost smreke miljevačkih ravnica.

Pred smrt se vratio svojim Miljevcima, svome Visovcu, da bi se tu sabrao i i da ga odatle veliki Učitelj pozove svome Ocu. Trebala mu je tiha i sveta smrt. To mu je mogla pružiti njegova gruda. Umro je na Visovcu 20. srpnja 1931.

Još i danas na Miljevcima ima osoba koji ga se rado sjećaju i koji bi mogli pričati doživljaje svojega djetinjstva u kojima fra Petar vodi glavnu riječ. On i dalje živi na našim Miljevcima, iako počiva na Visovcu.

Dao Bog da s Miljevacu bude još ovakvih svećenika.

ANTE ČIPČIĆ

Mladi Miljevčani u svome samostanu

Kroz moje osnovno školovanje u Miljevcima više puta se spominjala riječ o svećenicima-franjevcima, koji rade i žive u našoj blizini na Visovcu. Redovito su to bile lijepe uspomene tih ljudi koji na svaki zov sa Stinica: »Oče gvardijaneee«, mala brodica s dva starca dolazi, a u zadnje vrijeme mladi fratri, da prevoze putnika i namirnika na drugu obalu ili sami Visovac.

Pa i kada se udaljih od Miljevaca i podoh na studij, rado navratim preko praznika do toga bisera na Krki. A otkada se postavi asfalt na Brini biciklom se stiže sasvim brzo.

Mnoge dane provodim ljeti na kupanju na samoj obali Krke, koju Petar Zoranić u svojim »Planinama« naziva »Dinarska kćer«. Pogled leti prema visokim jablancima, velikim brijestima i žalosnim vrbama. Okuražimo se i preplivamo do i samoga otočića.

Nadoh se u crkvi 18. rujna 1977. kad je bilo najavljeno Đačko hodočašće na Visovac. Župnik reče da je to samostan nas Miljevčana. Pa, pomislih: »Dobro je poći, možda ću nešto više doznati i vidjeti.« Sunce se pojavilo poslije kiše, kolona bicikla, motorića, a i mnogo pješaka prekršiše brinu.

Pa, nisam se nadala takvom susretu sa svećenicima. Ostadoše bliski kao da su s nama tolike godine živjeli. Neki koji se nisu planirali ispovjediti (»ostaviti za kasnije«) ispovijediše se.

Crkva, kako reče kasnije o. Meštar, koja je sada velika, a prije bila mala, bi puna nas Miljevčana. Isplati se za ovakvu misu doći na Visovac. Tako pomislih. Nitko se ne osvrće na nikoga. Svatko uzima svoje zaduženje u čitanjima, molitvi vjernika i podjeli znaka mira. Molitva vjernika bi kao »stvorena« za ovaj trenutak.

Pjevanje je bilo kako se može zaželiti. Zanimljivo: na koncu mise ostadosmo te smo petnaestak minuta samo pjevali.

O. Meštar nas upoznaše ukratko (uvijek nam se žuri!) s poviješću ovoga otoka. Mi mislimo da sve znamo kad gledamo Visovac sa »vr' strane«. A sada vidjeh da ništa nisam znala. Pazim. Nešto pribilježih na povratku u svoju bilježnicu. Površina Visovca je 15.000 m² (100 x 150 m). Bio je daleko manji, ali ga fratri sa svojim đacima uvijek proširivaše, dogoneći kamenje i zemlju. Rekoše da ga više ne misle širiti. Sad se postavlja betonska obala.

Najstariji stanovnici Visovca bili su fratri sv. Augustina, a sada su fratri sv. Franje. Franjevci su na Visovcu od 1445. god.

Jedna od teorija zašto je Visovac dobio to ime jest i od glagola visjeti. Jednom zgodom dok su Turci držali ovaj kraj, sve su fratre povješali na briste toga otočića.

Od 1568. otvorena je na Visovcu franjevačka redovnička škola, tzv. novicijat. I već preko četiri stoljeća po našoj miljevačkoj strani se susreću mladići s franjevačkim odijelom (habitom) na sebi, kako pomalo nespretno hodaju, jer se nisu navikli, pa ih uvijek nazivamo »đacima«.

Na brzinu se upoznasmo s građnjom »velike« crkve, s njezinim umjetničkim vrijednostima: Gospa Visovačka, Križ, slika sv. Franje, orgulje iz 18. stoljeća... Pod našim nogama su grobnice gdje su pokopavani franjevci i dobročinitelji samostana.

U kloštru gledamo ostatke prvoga augustinskog samostana. Zahvaljujući arheologu don Frani Buliću sve je ostalo sačuvano početkom ovoga stoljeća kad se radio novi samostan. Pomalo kiša rosi, a mi se zadržavamo u fratarskoj blagovaonici. Počastiše nas po onoj »još nisam susrela neduhovitog i negostoljubivog fratra«. Proveselismo se. U blagovaonici je slika našeg Miljevcanca fra Jure Samca, koji je početkom ovoga stoljeća sagradio novi dio samostana kamenom koji se vadio u Petrakuši.

U zbirci samostana se upisamo u Knjigu uspomena, koju je prije više od 100 godina pokrenuo naš Miljevcanac, fra Ante Mazalin.

Tko bi mogao sve nabrojiti. Svakako, ovo bi trebalo biti stjecište svih učenika s ovoga teritorija, a i šire regije, da ne prođu svoje osnovno školovanje da barem jednom ne posjete Visovac koji lebdi na »Dinarskoj kćerki«.

Učenici na Visovcu

U muzejskoj zbirci nam se zaustaviše oči na sablji Vuka Mandušića. Vuk je rodom iz susjednih Rupa. Borio se protiv Turaka na terenu Ravnih kotara, a slava mu je dopirala sve do Albanije. Stoga su za njega znali Crnogorci, pa Njegoš pjeva: »A u ruci Mandušića Vuka, bit će svaka puška ubojita!«

Pogled zaustavismo na Ezopovim basnama, koje je naš čovjek s Lastova dao tiskati i oslikati u Bresciji u Italiji 1487. g., a danas ostadoše samo tri primjerka (London, Oxford i Visovac). Sve bismo željeli pogledati, zadržati se, razgovarati...

Dobivamo na izlazu sliku Gospe Visovačke i tražimo fratra da nas preveze na drugu obalu. Kiša pada, a mi pokisli prema svojim kućama.

Tu večer smo brzo pošli na spavanje, ali dugo u noći prebiremo te drage uspomene s nama dragog otoka, koji na žalost dobro ne poznajemo.

Hvala onome kome dođe na pamet ta ideja! Neka se ponovi to hodočašće na Visovac češće — ali u manjim grupama.

Miljevka M.

Oluja

More se nadimlje,
Oblaci pritišću zemlju,
Vjetar grozno zavija,
Iščekivanje je stravično ...

Mornari su postrojeni,
Nitko se ne plaši.
More im je majka, more im je smrt.
Stoje nad grobom ne bojeći se vodenoga lijesa.
Napetost raste, živci popuštaju,
Brod se valja ...

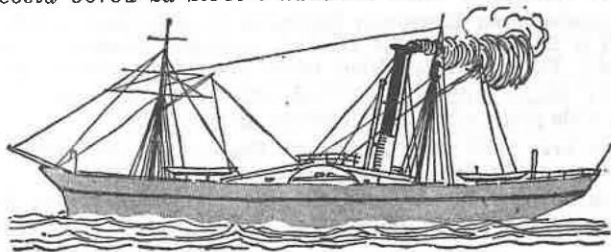
Gdje je život? Gdje su ljudi?
Magla, dim i ništa više.
Vjetar je u hropcu, urliče,
Oblaci se spuštaju sve bliže i bliže.

Ljudi se ne miču.
Oči su im hipnotizirane.
Sami su.
Nigdje kopna,
Nigdje ništa ...
Samo vjetar, voda i ništa više.
Nitko ne trepće, samo se nada.
Gledaju smrt u nadi života!

Oluja bjesni, more se puši,
Nebo se stapa s morem ...
Odjednom broda nestaje.
I kao da zemlje više nema ,
I mora nema, i sve je prah i ništa.
O Bože, Bože, što se to događa?!

Takav je udes života zemaljskog.
Zvijezde, svemir i cijela priroda šute.
Ima li nade za mornare koje zahvati oluja?
Životi njihovi dragocjeni
hoće li spašeni biti?
Preosta borba za život i nada ...

Mate

Mi sada

Ljetopis župe u 1977. godini

14. I. U Miljevcima proslavljen blagdan Imena Isusova. Koncelebriranu sv. misu i propovijed držao biskup J. Arnerić.
26. V. Miljevcani u dva autobusa hodočastili Gospi od Karavaja u Tijesno. Preko svečane sv. mise propovijedao miljevački župnik o. Leo Delaš.
23. VI. Učenice i novakinje čč. ss. iz Šibenika izvele priredbu u crkvi Imena Isusova »Kraljica Jelena«.
27. VI. Župnik fra Leo Delaš organizirao hodočašće u Svetu Zemlju. Hodočasnika je bilo 44.

Grupa učenika VII. r. na vjeronauku

27. VII. Primopredaja župe Miljevci. Dosadašnji župnik o. Leo odlazi na novu dužnost za pastorizaciju na njemačkoj župi, a župu Miljevce preuzeo fra Vinko Prlić, dosadašnji prefekt Franjevačkog sjemeništa u Sinju.

Biskupov delegat na primopredaji bio fra Frano Samodol, dekan iz Drniša, a delegat Franjevačkog provincijalata u Splitu o. fra Milan Ujević, gvardijan s Visovca.

21. VIII. O. Župnik imao sastanak s kućedomaćinima gornjih sela i dogovorili se o popravku crkve sv. Petra i Pavla. Složili su se da će svaka obitelj dati u roku od dvije godine po 5.000 st. din. mjesečno.
28. VIII. Poslijepodnevni izlet djece iz Drinovaca i Ključa u starohrvatski grad Nelipića Ključ (Ključica) uz samu Čikolu.
11. IX. Blagdan Gospe od Milosti (v. izvještaj)
18. IX. Hodočašće učenika na Visovac (v. izvještaj)
Početkom listopada završila berba grožđa. Svijet ne pamti ovakvo lijepo vrijeme za berbu.
4. X. Blagdan sv. Franje. Učenici na nekoliko vjeronaučnih sati učili o sv. Franji, Redovima koje je osnovao i o značenju sv. Franje danas.
23. X. Posebno proslavljena Misijska nedjelja. Kao daljna priprema održana predavanja djeci o siromaštvu, gladi, potrebi Misija i vrijednih radnika, pomoćnika misijonarima.
1. XI. Blagdan Sv. svetih proslavljen neobično lijepo. Svijeta je bilo u lijepom broju u obe crkve. Svijet je dan prije uređivao groblje pa je neobično bilo vidjeti upaljene svijeće na groblju.
2. XI. Mrtvi dan. U gornjoj crkvi je bilo mnogo svijeta iz Bogatića jer su došli autobusom. U obe crkve su služene sv. mise i obavljeno odrješenje oko crkve.
13. XII. Vanijska proslava blagdana sv. Nikole Tavelića. Sv. misu je predvodio i održao homiliju o. fra Petar Pletikosa, gvardijan u Zagrebu. Naši su gimnazijalci izveli recital o Pročelniku hrvatskih svetaca i našem Zaštitniku. Vjernici su bili izvanredno zadovoljni.

Proslava Gospe od Milosti

Miljevcani imaju svoje tri fešte: zimsku — *Ime Isusovo*, ljetnu — *Sv. Petar i Pavao* i jesensku — *Gospu od Milosti*.

Svaka od tih svetkovina privuče lijepi broj Miljevcana iz Domovine i inozemstva. Što smo dalje otišli od svoje kuće, to nam je draže k njoj doći. Ceste i automobili nas približise.

Blagdan Gospe od Milosti ove godine je slavljen u prvu nedjelju po Maloj Gospi. 11. rujna je bilo lijepi jesenski dan. Dan prije smo se pobojevali kiše, ali Gospa se pobrinula za lijepo vrijeme.

Procesija je išla po starom običaju oko »Braštine«. Zvona su slavila, a narod pjevao Gospine pjesme. Djevojke u narodnim nošnjama su nosile Gospin kip. Dvorište je crkve bilo neobično lijepo uređeno i okićeno s preko tisuću zastavica. Razglas u crkvi je dobro funkcionirao, jer se zato pobrinuše daci s Visovca.

U prepunoj crkvi koncelebriranu sv. misu je predvodio naš novi župnik fra Vinko Prlić. Svi smo bili oduševljeni lijepim pjevanjem koje je vodila s. Petronila.

Zaželjeh više ovakvih blagdana u mjestu i ovako lijepo posjećenu crkvu. Na mene ostavi loš dojam Gospin kip koji je dosta trošan, a možda i on vapi za obnovom do slijedećeg blagdana Gospe od Milosti.

Učinimo nešto!

S Č.

Zahvalnost i dobrodošlica

Miljevačka župa od svojega osnutka uvijek je imala svoga župnika koji je stanovao na Miljevcima. I kada su mnoge župe bile prazne radi manjka svećenika, Miljevčani su uvijek bili zadovoljni. Tako je i u najnovije vrijeme.

Smjene su uvijek bivale pa i ovoga ljeta. Otišao je o. Leo Delaš, a došao o. Vinko Prlić. Zaželjeli smo prvome sretan povratak među nas pa barem to bilo i na kratko preko ljeta, a novome dobar boravak i neka nas vodi kako to od nas Crkva traži.

Od prije dvije godine časne sestre dolaze nedjeljom i sviraju na misama, a u najnovije vrijeme i subotom kada se organizira pjevanje i priprema za nedjeljnu misu.

Ljetos nas je ostavila s. Blaženka i pošla u Šibenik, a k nama je došla s. Petro-nila. Zaželjeli smo im kao i svećenicima da rade na dobro Miljevaca.

V. Lovrić

Miljevčani u berbi kukuruza

Svake godine veliki broj naših župljana, posebno žena, ide na sezonski rad u Slavoniju, Baranju, Srijem i Bačku na berbu kukuruza. Zadržavaju se kao sezanci najviše mjesec dana. Sa zaradom su neobično zadovoljni jer podmire sve troškove kroz godinu, što je potrebno za uzdržavanje blaga, a ima i pure u dovoljnoj količini. Mnogi zarade i do četiri tisuće kilograma kukuruza. S Miljevaca je prije išlo daleko više nego sada. Svijet ode u Njemačku, ili se mnogi zaposliše negdje u blizini sela. Ove godine je s Miljevaca išlo 67 osoba, a najviše iz Ključa (20).

Dječja akcija

Već smo se dobro uputili u školi. Pomalo zaboravljamo na ljetno dosađivanje za ovcama ili trci po Čikoli. Škola je počela, školske brige su s nama svaki dan. Skupa sa školom počne i vjeronauk.

U listopadu smo učinili nekoliko akcija od kojih je najdraža nam pomoć gladnoj i siromašnoj djeci. Svi smo bili dirnuti kada smo na oglasnoj tabli u crkvi vidjeli fotografije djece koja umiru od gladi.

Nije nam se dalo ići do prodavaonice ovih dana te smo svoj novčić za lizalice i žvakaće ubacivali u posebno pripremljenu kutiju na kojoj je pisalo: *Gladno dijete, Misije i Umirem od gladi...*

Akcija je uspjela. Mnogi od nas smo i po selima pričali o toj akciji. Na vjeronauku smo gledali i film o gladi. Obćeo nam je doći i misionar o. Božo Čurčija.

Mišljenja sam da su ovakve akcije potrebne često preko školske godine. Mi bez razloga bacamo novčiće, a mogli bismo ih iskoristiti za humane svrhe.

Manda Kulušić

Svećenici i redovnici iz naše župe

Iz naše župe uvijek je bilo mnogo dobrih svećenika i redovnika. Dobro se sjeća da ih ima i danas. I stoga donosimo njihova imena i mjesta u kojima borave:

Fra Kažimir Pilić, redovnik u Šibeniku
Fra Petar Pletikosa, gvardijan u Zagrebu
Fra Franjo Samodol, župnik i dekan u Drnišu
Fra Mate Gverić, župnik u Metkoviću

Fra Šime Samac, student u Rimu
Nadamo se da će iz Miljevacu biti uvijek mladića koji će kao fratri živjeti za Boga i svoj narod.

Časne sestre s Miljevacu

Miljevačka župa ima mali broj časnih sestara. Ako pogledamo u prošlost, saznajemo da ih je bilo više nego danas. Bile su to djevojke iz naših kršćanskih obitelji. One su pripadale Družbi sestara sv. Franje u Šibeniku i sv. Dominika u Korčuli.

Iz Miljevacu sad imamo pet časnih sestara i jednu učenicu. Četiri su fra-njevke i jedna dominikanka.

s. Karmela Kulušić iz Ključa, sada je u Šibeniku

s. Jozefina Perišić iz Brištana, sada je u Zatonu

s. Hijacinta Bačić iz Brištana, sada u Korčuli

s. Zdravka Gverić iz Brištana, sada je u Šibeniku

s. Ana Samodol, iz Brištana, sada je u Münchenu

Zora Malenica iz Ključa, učenica u Šibeniku

Bez sumnje i u našim Miljevcima ima toliko dobrih i sposobnih djevojaka koje bi mogle postati dobre časne sestre.

s. Zdravka Gverić

Krštenja u 1977. godini

1. 4. IX. 1976. — 1. I. 1977. Antonio Lovrić, sin Ivana i Kate Ivić
2. 28. VIII. 1976. — 1. I. 1977. Joško Grabić, sin Petra i Anđelke Vranjković
3. 6. IX. 1976. — 2. I. 1977. Ante Malenica, sin Paške i Marije Lovrić
4. 31. VIII. 1976. — 2. I. 1977. Igor Malenica, sin Stipe i Mirjane Lemac
5. 27. X. 1976. — 23. I. 1977. Josipa Malenica, kći Mirka i Milke Bačić
6. 31. XII. 1976. — 23. I. 1977. Marina Kulušić, kći Drage i Rajke Matić
7. 5. VI. 1976. — 30. I. 1977. Emanuela Santini kći Josipa i Anđelke Malenica
8. 9. III. 1977. — 10. IV. 1977. Robert Galić, sin Ante i Danice Grabić
9. 7. III. 1977. — 10. IV. 1977. Ivan Suton, sin Stipe i Ane Dželalija
10. 20. II. 1977. — 10. IV. 1977. Denis Vlajić, sin Ante i Slavke Vidović
11. 8. XII. 1976. — 11. IV. 1977. Dijana Vataavuk, kći Ante i Luce Širinić
12. 1. II. 1977. — 1. V. 1977. Tatjana Grabić, kći Šime i Marije Bačić
13. 18. III. 1977. — 1. V. 1977. Ante Bubalo, sin Petra i Nediljke Vataavuk
14. 13. II. 1977. — 1. V. 1977. Lidija Bačić, kći Frane i Marije Bačić
15. 20. I. 1977. — 8. V. 1977. Ante Puljić, sin Ivana i Marije Pilić
16. 31. XII. 1976. — 15. V. 1977. Ivana Vranjković, kći Ivana i Kate Reljanović
17. 31. III. 1977. — 22. V. 1977. Josu Vlajić, sin Jose i Marije Bačić
18. 9. IV. 1977. — 19. VI. 1977. Jelica Vlajić, kći Jandre i Mile Marasović
19. 4. IV. 1977. — 19. VI. 1977. Ivana Ivić, kći Ivana i Marije Samodol
20. 2. V. 1977. — 29. V. 1977. Mate Šulje, sin Nike i Jelene Blajić
21. 27. IV. 1977. — 29. VI. 1977. Šime Vranjković, sin Ivana i Pere Vranjković
22. 19. V. 1977. — 3. VII. 1977. Antonio Ivić, sin Milenke i Anke Vlajić
23. 1. V. 1977. — 10. VII. 1977. Maja Ivić, kći Ivana i Dragice Šuljak
24. 13. X. 1976. — 2. I. 1977. Marina Malenica, kći Šime i Dragice Mihaljević

25. 22. IV. 1977. — 24. VII. 1977. Ivana Kisić, kći Ante i Nediljke Bašić
 26. 22. IV. 1977. — 17. VII. 1977. Ivica-Jurica Bačić, sin Marka i Marije Širinić
 27. 21. V. 1976. — 21. VIII. 1977. Silviya Bašić, kći Filipa i Dobrile Leposavić
 28. 26. IX. 1976. — 21. VIII. 1977. Petar Vataavuk, sin Filipa i Antoniette Visconti
 29. 27. VII. 1977. — 4. IX. 1977. Ksenija Vataavuk, kći Ante i Nede Puljić
 30. 1. VII. 1977. — 11. IX. 1977. Dujo Vranjković, sin Paške i Slavke Duilo
 31. 18. X. 1977. — 27. XI. 1977. Katarina Perišić, kći Jose i Nede Pletikosa
 32. 29. IX. 1977. — 27. XI. 1977. Marijana Pulić, kći Branka i Nade Čulina

Vjenčani u 1977. god.

1. I. Ivan Grabjć i Marina-Đurđica König
 3. I. Šime Malenica i Dragica Mihaljević
 8. I. Ante Kunčić i Vinka Vlajić
 30. I. Jadran-Josip, Santini i Anđelka Kulušić
 19. III. Anđelo Rajko i Milena Bašić
 10. IV. Ante Vranjković i Slavka Vranjković
 16. IV. Srećko Barišić i Ana Samodol
 1. V. Nedjeljko Malenica i Sofija Krasulja
 10. VII. Marko Kulušić i Vinka Karlo
 16. VII. Joso Perišić i Neda Pletikosa
 16. VII. Željko Stojanović i Kužica Janjević
 23. VII. Ivan Gverić i Svetinka Malenica
 30. VII. Marko Perčin i Marija Grabjć
 6. VIII. Ivan Ođak i Mirjana Malenica
 6. VIII. Josip Dželalija i Emilija-Maria Menches
 13. VIII. Ivan Rujevčan i Kata Vataavuk
 8. X. Payao Osonički i Marija Vranjković
 27. XI. Ivan Višić i Anica Kunić

U godini 1978. slave svoj „srebrni pir“

1. Ivan Mamuť i Milka Bačić, 8. veljače
2. Ivan Vukorepa i Marija Perišić, 15. veljače
3. Mate Pilić i Slavka Bačić, 15. veljače
4. Stjepan Bačić i Jaka Gverić, 12. travnja
5. Josip Bačić i Manda Samodol, 12. travnja
6. Ivan Ivić i Ana Bačić, 16. travnja
7. Ante Malenica i Ana Čipčić, 3. svibnja
8. Anđelko Galić i Manda Bačić, 21. lipnja
9. Mile Vataavuk i Kata Karlo, 15. rujna
10. Frano Lovrić i Zorka Lovrić, 29. studenoga
11. Ante Lovrić i Marija Grabić, 3. prosinca

U godini 1978. slave svoj »zlatni pir«

1. Frano Skelin i Jaka r. Ivić, 30. siječnja
2. Ante Kulušić i Kata r. Dželalija, 13. veljače
3. Mate Dželalija i Mara r. Kulušić, 20. veljače
4. Frane Deronja i Manda r. Puljić, 10. srpnja
5. Ante Mazalin i Luca r. Lovrić, 1. rujna
6. Božo Ivić i Manda r. Bašić, 23. listopada
7. Šime (Šimić) Bačić i Marija r. Džapo, 11. studenoga

Umrli u 1977. godini

19. I. ANTE BAČIĆ u 69. g.
20. II. LUCIJA MAZALIN u 74. g.
26. IV. ŠIME GRABIĆ u 80. g.
10. IV. ANA LOVRIĆ u 79. g.
12. V. NEVENKA ANTONIĆ u 24. g.
23. V. MARA BAČIĆ u 85. g.
23. VII. PAŠKO KULUŠIĆ u 82. g.
29. VII. MARKO VRANJKOVIĆ u 53. g.
29. VII. LJUDEVIT KARLO u 84. g.
22. VII. PAŠKO VATAVUK u 49. g.
11. IX. IVAN GVERIĆ u 37. g.
11. IX. ANTE SAMAC u 70. g.
14. IX. ŠIME IVIĆ u 71. g.
7. X. MARIJA IVIĆ u 56. g.
10. X. MARIJA BAČIĆ u 81. g.
11. X. IKA IVIĆ u 70. g.
29. X. IVAN PILIĆ u 66. g.
11. XI. MANDA VRANJKOVIĆ u 67. g.
11. XI. IVAN KULUŠIĆ u 31. g.

Malo za razonodu

ŠKOLSKKE PARALELE

Učenik-profesor — »Janje i vuk«
Profesorska sjednica — »Družba Pere Kvržice«
Odgovaranje u školi — »Ja pijem čašu gorkih suza«
Čitanje ocjena — »Začudeni svatovi«
Jedinice — »Sve će to narod pozlatiti«
Razredni sastanak — »Alal smo se sastali bečari«
Maturanti — »Vojska stara ide da odmara«
Zbornica — »Na kraj sela čadava mehana«
Dnevnik — »Crni osvjetnik«
Početak nastave — »Dobar dan, tugo«
Mali odmor — »Pet minuta raja«
Nedjelja — »Jedan dan života«
Povijest — »Dolina smrti«

Pozajmljeno iz »NOVI CVIJET«
Visoko

ŠKOLSKA VEČER

Išao jedan dječak u školu. Susreo nastavnika i pozdravio ga: »Dobra večer!«
Nastavnik na to odgovori: »Nije večer, nego jutro!« Dječak razjasni: »Kad vas vidim, odmah mi se smrkne!«

PODJELA ZEČEVA

Pošli u lov tri sina, dva oca i jedan djed. Svi ubili po jednog zeca. Došli kući i gledaju kako bi to podijelili. Ali samo tri zeca za tri sina, dva oca i jednoga djeda. Ipak su svi dobili po jednog zeca. Kako se to moglo tako podijeliti?

Odgovor

Djed je napisan kao tri osobe. I to kao sin svoga oca, kao otac svoga sina i kao djed svoga unuka. Otac je napisan kao dvije osobe, i to kao sin svoga oca i kao otac svoga sina. Sin je napisan kao jedna osoba i to kao sin.

Znači u lovu su bila tri lovca i to: djed, djedov sin i djedov unuk. Dakle, djedu jedan, djedovu sinu drugi a djedovu unuku treći zec.

Pozajmljeno iz »ŽARIŠTA«, Sinj

PITALICE

— Zašto lovac traži zeca? (Ne zna gdje je)
— Zašto zec ide u kupus? (Jer nema auta)
— Kako daleko trči zec u šumu dok ga tjera pas? (Do sredine, jer onda trči iz šume)

(Radio Zagreb, 16. X. 1977. u 6,40)

NATJECANJE

Jedne prazničke večeri dolazi muž teturajući kući i kaže ženi:

— Znaš, draga, danas sam se natjecao s prijateljima tko će više popiti.
— A tko je bio drugi? — upita žena.

Pozivamo učenike, studente i sve naše župljane da nam šalju svoju suradnju za naš list. Primljene radove Uredništvo će nastojati tiskati.

Svi Miljevčani u domovini i izvan domovine, ako žele da im se list »Miljevci« redovito dostavlja, nek svoju želju jave Župskom uredu Miljevci, 59320 Drniš, pp 61.

Prilozi za list „Miljevci“

O. fra Stanko Mandac, nekadašnji župnik Miljevaca, sada misionar hrvatskih radnika u Offenbachu, 100 DM.

O. fra Milan Lapić, nekadašnji župnik Miljevaca, sada misionar hrvatskih radnika u Sindelfingenu, 100 DM.

O. fra Leon Delaš, dosadašnji župnik Miljevaca, sada dušobrižnik u njemačkoj pastvi, 200 DM.

Josip Dželalija, Köln, 100 DM.

Sveto Slišković, Stuttgart, 50 DM.

O. fra Franjo Samodol, župnik i dekan, Drniš, 900 din

O. fra Vjenceslav Glibotić, Sinj, 500 din

F. I. B. Split, 500 din.

O. fra Mario Jurišić, Sumartin, 300 din.

Iko Prlić, Zagreb, 300 din.

N. N. 100 din.

MILJEVČANI I DRNIŠANI!

Dosada najznačajnije radove o povijesti Drniša i okolice napisao je naš Drnišanin dr. fra Karlo Kosor, profesor hrvatskoga jezika i književnosti na Franjevačkoj gimnaziji u Sinju. Njegovi su radovi objavljeni u zborniku »Kačić«:

1. *Drniš pod Venecijom, prilog poznavanju prošlosti Drniša*, Kačić, VII/1975, str. 5—69.

2. *Drniš u ogledalu tiska za hrvatskoga narodnog preporoda u Dalmaciji (1860.—1921.)*, Kačić, VIII/1976, str. 5—134.

Cijena: 90 i 120 din.

O franjevcima i njihovu djelovanju u našoj Domovini prošle je godine izišla knjiga »*Franjo među Hrvatima*« (Uz ostalo tu su i životopisi naših Miljevcana fra Petra Bačića i fra Petra Gabrića).

Cijena: 100 din.

Gornje knjige mogu se dobiti na adresi:

— Uredništvo »Kačića«, 58230 Sinj, Jonića 1 i

— Župski ured Miljevci.

VAC

K'o biser u otvorenoj školjci
U dubini plavog mora
Stoji/Visovac na zelenoj rijeci
Okružen vijencima gora.

Kao u vodenoj pustinji
Leži i bajne sanje on sniva...
Divan je kad večernji zvon zvon
Na molitvu fratre poziva...

I zvonit će tako večernji zvon,
Sanjat će Visovac zlaćane snove...
A povjetarac s Roškog slapa
Donosit će njemu i sanje nove.

BF

Gda videl sem tebe vu toj dolini
Srčee, duša i dah mi je stal...
Ja mislim da tebe hrvatskom rodu
Kaj biser dragi Bogek je dal...

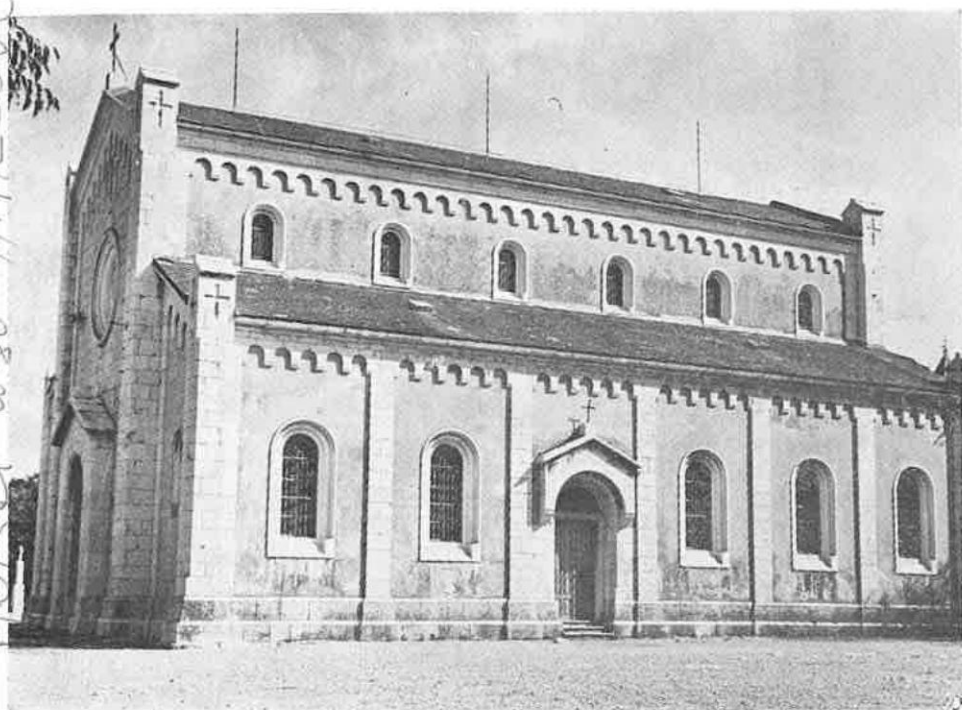
Iz knjige utisaka

26. 1. 78.

Župa Miljevci spada u okružje samostana Visovac. I radi drugih razloga Miljevcani su uvijek smatrali Visovac svojim samostanom, pa često u razgovoru vele: »Naš samostan.« Svatko zna da je Visovac taj »naš samostan«.

Vierski list "Miljevci" 25. i 26. 1. 78.

Drniš je za Miljevce općinsko i kulturno središte. I crkveno Miljevci spadaju u Drniški dekanat. Na slici crkva Gospe od Rožarja u Drnišu (Ove godine temeljito obnovljena).

Immac. Gino